

SÜMEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sütemen, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egyesszög szerint:
A nyílt tér sora 1 korona.

A termés és a jövő ellátás.

Helyes beosztás a háztartásokban.

Az ötödik háborus esztendő felé tipródunk. Emlékeznünk kell azokra a jelzavakra, bölcs mondásokra, amiket a háboru kitörésekor dobtak szét a közönség körébe, amelybe ma már bele kellett volna tanulnunk, hiszen sajnos négy kemény esztendő súlyos tapasztalatai állnak mögöttünk.

A háboru szomorú évfordulója egybe esik az új ellátási kampány évfordulójával. Nehézségekkel küzdöttünk az elmúlt ellátási esztendőben, le kell belőlük vonni a konzekvenciát, hogy a jövő esztendőben értékesíthessük mindazokat a tapasztalatokat, amelyekkel az élet sanyargatott bennünket. A múlt esztendőben felséges termés mutatkozott gabonában. Rossz volt a termés takarmányban, kukoricában, Biztunk, hogy lesz bőséges kenyér mindenfelé, s könnyebb lesz a megélhetés, mint volt az előző évben. Csalódnunk kellett.

Azt, hogy az állatok számára nem termelt elégséges eleség, meg kellett szenvedni a lakosságnak. A kis gazdák nagy része, amint az illetékes helyeken a birtokos osztály tagjai maguk hangsúlyozták, elkövetették azt, hogy a kenyérmagot megettették az állatjaikkal.

Az idén megint megisméltődött a nagy bizakodás. Akkor, amidőn még ezernyi veszély fenyegette a termést, már hálaitstenkedtek és mint változhatlanban bizakodtak az emberek a kitűnő termés kilátásokban, amelyek meg fogják javítani a közellátást, s elhárítják, hogy egyszer ez, másszor az a fontos közellátási cikk fog hiányozni a háztartásokból.

Közbe jött a fagy. Nagy darab területek öltöttek magukra a fagykarak gyászos

fekete színét. Aztán az időjárás újabb csapással veszélyeztette a földeket és verte szét a sűrű esőzéssel a gazdák és fogyasztók szép reményseit. A gazdák panaszkodnak. A termés ismét nem hozza meg, azt a várakozást, amit hozzá fűztek. A vármegye lakosságát csak el tudná látni a megyei termés, sőt bizonyára többet is tud produkálni, de lényeges az, hogy ne becsüljék többre illetékes helyen a földek termelő képességét, ne ítéljenek feltevések és papiroson végzett számítások szerint, amikor a föld nem tud a föltevésekről, nem ért a papiros számításokhoz, hanem ettől függetlenül hozza meg gyümölcsét, s ez okozza rendszerint hogy a föltevés a gyakorlatlaltal nem szokott vágni.

Az eddigi tapasztalat az, hogy a gazdák nagy része elsőbb tekintettel van a háznépe és állatai ellátására, mint a sok és szigorú rendelkezésre. Módot talál minden szigorú intézkedés dacára is, hogy a rendelkezéseken túl tegye magát. A tulságosan szigorú és egymást követő rendelkezések aztán az a hatásuk végeredményben, hogy a rendelkezéseket becsületesen betartó gazdákat és fogyasztókat zaklatják, akik a rendelkezéseket első szavára megteszik ugyanis kötelességüket, s ezek kerülnek rosszabb helyzetbe, mint akiknek számára és érdekében a zaklatást csinálják.

Felülről kell jönnie a segítségnek. A gyakorlatra támaszkodjanak a rendelkezések kibocsátásánál. Ne valószínűség szerint számítás legyen az alapja a rendelkezéseknek, hanem a valóság. A valóságot tudják meg, s ezen az alapon számítsák ki, hogy a tényleges termésnek megfelelően mennyit köteles a vármegye közönsége beszolgáltatni. Ne akarjanak annyit kivetni a vármegyére, amennyit az beszolgáltatni nem tud. Hagyják vissza a gazdáknál azt a mennyiséget,

amire tényleg szüksége van, nehogy rejtegetni legyen kénytelen. A közönség csak úgy vaktában ne számíton bőséges termésre, amelyből bőségesen jut mindenre, mert a gyakorlat mást mutat, mint amit négy fal között ki lehet számítani s akkor az elmúlt négy esztendő sivár tapasztalatai is fölöslegesek voltak, mert a jövő sem hoz változást az ellátásban, amire pedig nagy szükség van.

A házi és gazdasági szükségletre

nézve a kormány a következő módon intézkedett:

Rendszeres őstermelői munkát végző, 15 éven felüli férfi és női munkás részére búzából, rozsból, kétszeresből és árpából együtvéve havonként és fejenként 15 kiló terményt, a 15 éven aluli őstermelők részére pedig, valamint az őstermelők családtagjai részére fejenként 12 kiló terményt lehet feloldani. Ha a termés mennyisége megengedi, a közellátási miniszter úr az őstermelők és családtagjai részére még külön pótdagokat fog megállapítani. A háztartási szükségletre 1919. évi augusztus hó 15 ig kell számításba venni.

Az ipari üzemek munkásairól külön rendelet fog gondoskodni. Aki nem termelő, azok házi szükséglet címén fejenként legfeljebb napi 240 gramm lisztnek megfelelő terményt szerezhetnek be. Aki pedig sem nem termelő, sem gabonát nem vásárolt, azt az idei évben is a hatóság fogja ellátni, még pedig fejenként és naponként legfeljebb 240 gramm liszttel.

Vetőmag címén csak annyi terményt oldható fel, mint amennyit az illető területen rendszerint felhasználni szokás.

Ez a mennyiség azonban nem lehet több katasztrális holdanként búzánál 100, rozsnál 110, árpánál 100, zabnál 90, zabosbukkónál 90 (ebből árpa, zab, vagy a kettő együttvéve legfeljebb 65), kölesnél 20 és tatárkánál 70 kiló grammnál.

Az állatállomány szükségletére búzát, rozst, kétszerest és kölest felhasználni szigorúan tilos.

A loállomány szükségleténél ígás lóra s az egész éven át nehéz munkát végző lóra az egész gazdasági évre 7 mázsnál több zab nem vehető számításba. A ménlő évi szükséglete 12 mázsa, a két éven aluli csikóé 3 mázsa,

míg 2 éven felüli csikó részére abrakakarmány számításba nem vehető.

Zabot egész évre csak hágoméneknak és csikók számára szabad vásárolni, más lovak részére ellenben csak a november végéig terjedő időszakra.

Szarvasmarha eltartására általában árpát vagy zabot sem feloldani, sem vásárolni nem szabad. Kivétel a hágóbika, melynek részére 7 mázsa, továbbá az egy éves koron alul borjú, melynek részére az elválasztástól egy éves koráig 1 mázsa és az igásókról, melynek részére 2 mázsa oldható fel, illetve vásárolható.

Szarvasmarha hizlalására (kimustált ókrók feljavitására) árpát és zabot számításba venni nem lehet.

Oly tehenészetek részére, melyek a tejet közfogyasztásra leköltik, a közellátási miniszter úr a földmivelésügyi miniszter úrral egyetértőleg állatonként 5 mázsa abrakakarmányt engedélyezhet.

Tenyészkos részére összesen 30 kiló, bárány részére összesen 10 kiló oldható fel, illetve vásárolható; egyébként juh és kecskeállomány eltartására (hizlalásra) sem árpa, sem zab nem használható fel.

Sertésállomány eltartására általában árpát, zabot felhasználni nem lehet. Kivétel a tenyészkán, melynek részére 2 mázsa zabot vagy árpát és a tenyészokocá, melynek részére a szaporulattal együtt 3 mázsa árpát lehet számítani. A házi és gazdasági szükségletre hizlalt sertések részére feloldott vagy vásárolt árpamennyiség sertésenként legfeljebb 6 mázsa lehet. Az oly termelőnél azonban, kinek tengertermése is van, árpából a tenyészkanok részére 2 mázsa, a tenyészokocák részére (a szaporulattal együtt) másfél mázsa, továbbá a hizók részére egyenként 2 mázsa vehető számításba.

Süldősertések részére 50 kilónál több árpát, vagy zabot sem visszatartani, sem vásárolni nem lehet. Az eladásra való hizlalásról egyébként majd külön rendelet fog intézkedni.

A baromfiállomány eltartására csakis ocsu oldható fel, illetve vásárolható. Ocsunak a cséplés vagy rostálás alkalmával nyírt olyan aligabona tekintendő, amelyben kiőrésre alkalmas gabonaszemek csak kivételesen találhatóak. Ennél jobb minőségű aligabonából a kiőrésre alkalmas szemeket ki kell rostálni és a szingabonakészletbe beszámítani.

H I R E K.

A temető tolvajai.

Kegyeltséért bűncselekedtek, nem ismerve semmi jobb érzést, lelopják a sírokról az odaültetett virágokat. Mindig voltak ilyen elvetemült alakok, de most ez évben, már kora tavaszról kezdve mióta megjelentek az első virágok a temetőben, — folytatják ezt a diszes mesterséget. Gyökereitől kihuzgálják az odaültetett virágot, vagy cserepestől egyfűt emelik el a növényeket.

Durva, rosszelkü emberek ezek, akiket feltétlenül üldözöbe kell venni. Mindenesetre jó lesz a temetőgondnokságnak figyelembe méltatni ezeket és szigorú utasítást adni a baktároknak hogy lessenek rá a tolvajokra, hogy példás büntetést kaphassanak, ahogy érdemlik is azt.

Bent a város falai közt

elszaporodtak a görények. Ugy hogy most már egész kedélyesen szaladgálnak este az utcán. De ez még hagyján volna, ha a drága baromfiállományban nagy károkat nem tennének. Jobbról balról hangzik a panasz hogy csapatszám hordják el a csirkét, kacsát stb. Amit nagy költséggel beszereztek a gazdaszanyok, — másnap, harmadnap meg van tizedelve már. Mindenki állítson fel csabdákat és üldözze a kártékony állatot, nehogy mégjobban elszaporodva, esetleg még beláthatatlan károkat okozzanak akkor, amikor a baromfiak beszerzése ugyanis nagy költséggel és fáradtsággal jár.

Sümegegyes — megegyes.

Lapunk egyik számában már leirtuk a kedélyes éjjeli életet Sümegegyesben. De ugy látszik még nem volt teljes leírásunk, mert ott csak az énekről és lármáról volt szó; legujabban még ehhez hozzájárul az is hogy elhangzik egy-egy puskaroppanáshoz hasonló nesz, rejtélyes okokból.

A multkor nagy sereg intelligens publikumot riasztott meg ilyen nesz, de azóta már újból hallották ezt késő éjjel. Feltétlenül vegye illetékes hatóság a legszigorubbán ezeket a dolgokat, mert az már nemcsak a kedély, de a testi épség rovására is megy! Utóljára még megérjük hogy nem lehet kilépni veszedelem nélkül az utcára sem. Itt kemény intézkedések kellenek!

Én.

— **Eljegyzés.** Mandl Jankát eljegyezte Böhm Sándor minden külön értesítés helyett.

— **Tanítói kinevezés.** Jung Károlyt Sümegegyesre kántortanítóként kinevezték.

— **Kitüntetések a zalaegerszegi pénzügyigazgatóságnál.** A királyi Tóth Károly zalaegerszegi pénzügyigazgató helyettesek és Gyenge Sándor pénzügyi tanácsosnak a királyi taná-

csosi címet, — Méré Géza zalaegerszegi pénzügyi titkárnak pedig a pénzügyi tanácsos címet adományozta.

— **Zalamegye hódolata a királyi pár előtt.** Mint a lapok már közölték, kedden, i. hó 16-án nagy hadijótiékonysági ünnepély volt Pozsonyban, amelyet Szemerecsényi György pozsonyi főispán, Zalavármegye és hat dunántúli, valamint két északmagyarországi vármegye közzelemezési kormánybiztosa fog rendezni. Az ünnepélyen jelen voltak öfelségeik, Károly király és Zita királyné is, ekik előtt ez alkalommal a pozsonyi közzelemezési kormánybiztos kerületéhez tartozó vármegyék, köztük Zalavármegye, hódolatukat mutatták be a királyi párnak. Zalavármegyét a királyi pár előtt értesülésünk szerint Bosnyák Géza főispán, és Kolbenschlag Béla alispán képviselték. A kilenc magyar vármegyének, Zala, Vas, Sopron, Pozsony, Moson, Győr, Komárom, Nyitra és Trencsén megyéknek hódolata annál is bensőségesebb és országosabb volt mert ez egyszersmind az egész magyarságnak impozáns szembeszállását fogja szimbolizálni a rágalmaknak azzal a piszkos áradatával szemben, amellyel nemrég ellenségeink Magyarország királynéját meggyalázni akarták.

— **Súlykorlátozás a vasúti podgyásznál.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, amely a háború által előidézett rendkívüli viszonyok tartamára ideiglenes hatállyal módosítja a vasúti üzletszabályzatnak a podgyász szállításra vonatkozó pontjait. A rendelet értelmében az egyes podgyászdarabok súlya ötven kilogrammot meg nem haladhat. Minden egyes podgyászdarabon rajta kell lenni az utas pontos és tartósan ráerősített címének, valamint a feladási és rendeltetési állomás nevének. Az ilyen módon meg nem jelölt podgyász visszautasítható. A rendelet július 1. lépett életbe.

— **Üszök és tehének levágási tilalmának felfüggesztése.** A földmivésügyi miniszter valamennyi vármegye alispánjához rendeletet intézett a fiatal üszök és tehének levágási tilalmának hatályon kívül helyezése tárgyában. A miniszter leiratában hangsúlyozza, hogy előreláthatólag az ideai takarmánytermés nem fog megfelelni a hozzáfűzött reményhez és ennek folytán a takarmányhiány kényszerítő hatása alatt az állatállomány fenntartásához fűződő felette fontos nemzeti és gazdasági érdekek szigorú szemellett tartásával egyes törvényhatóságok területén az üszök és tehének vasúti szállítási, illetve levágási tilalom alól felmentést lehet adni.

— **Cérna a háztartásoknak.** A kormány gondoskodni kíván arról, hogy a háztartások cernát kaphassanak. 50 méteres orsókat fognak kapni a családok, egyelőre csak a városokban, a maximális áron cernajegy ellenében.

— **Cipőrendelet módosítása.** A hivatalos lap szombati száma a kereskedelemügyi miniszter rendeletét közli, amellyel megengedi, hogy a cipőgyárak és a cipőgyárosok a már birtokukban lévő és még nem

adott cipőket július hó 31-ik napjáig a cipőkereskedők és cipőiparosok pedig augusztus 31-ik napjáig is kiárusíthassák. Azonkívül megengete a miniszter, hogy a kiárusításnál a mult évi rendeletben meghatározott árak is alapul vehetők.

— **Nemzabad még gabonát vásárolni.** A vásárlási igazolványok dolgában a közzelemezési miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságok vezetőihez, amelyben felhívja őket, utasítsák haladéktalanul és szigoruan az alárendelt hatóságokat, hogy mindaddig, amig a miniszter arra külön fel nem hatalmazza őket, a vásárlás céljaira szolgáló beszerzési utaványt ki ne állítsák a vásárlás címén netalán szerzett termények kiszolgáltatását, elszállítását és felhasználását feltétlenül akadályozzák meg. Olyan tisztviselők ellen pedig akik a beszerzési utavány kiállításával, vagy másként a vásárlást lehetővé teszik, vagy megakadályozását elmulasztják, a legszigorubbán jár el a közzelemezési miniszter.

— **Katonanövedékek Tapolcán.** A pécsi honvéhadaprotiskola 130 növendéke 6 tiszt és 2 altiszt vezetésével három heti tanulmányi kirándulás céljából Tapolcára érkezett. Az ifjú katonákat a tapócai iskolákban helyezték el.

— **Ismét lesznek hustalan napok.** sőt hetenkint alighanem több is, mint volt ennekölte. Ez persze aratás után lesz; hogy a hus helyett mit kapunk, arról nem szól a krónika

— **A hadsereg marhavásárlásainak újabb szabályozása.** Sok panaszra szolgáltat okot a gazdaközönség körében a katonaság marhavásárlásai, mert az eladó így sokal kisebb árat kapott a jószágért, mint a vásárokon. Serényi Béla gróf földmivésügyi miniszter most értesülésünk szerint elrendelte, hogy a katonaság lehetőleg vásárokon szerezzék be a vágómarhaszükségletét. Elrendelte továbbá azt is, hogy az eddigi 4 1/2% helyett ezennel csak 3%-ot szabad levonni a marhák árából.

Felelős szerkesztő Horvát Imre.

Szerkesztőtárs: Németh Böske.

Laptul. kiadó: Horvát Gábor.

1492/1918 kig.

Hirdetmény.

Dabroncz község képviselőtestületének 21918 számú határozata alapján ezennel közhírré tétetik, hogy Dabroncz község választótestülete, 1918. évi július hó 30-án d. e. 10 órakor a községbíró házában 1918. aug. 1-től 6 egymásután következő évekre nyilvános árverésen bérve fog adni.

Az árverési feltételek a góganfai körjegyzőnél betekintheők. Dabroncz, 1918. július 17.

Zábó Gyula jegyző.

Községgházából.

1709/1918 kig.

Hirdetmény.

Felsőbb hotósági rendelet folytán felhívom az ebtulajdonosokat, hogy ebeiket ne engedjék bárcák nélkül szabadon járni. Az ebtartási szabályrendelet 33§-a a bárcák felkötését szigoruan előírja s jövőben az előjáróság a mulasztást elkövető tulajdonosok ebeji kiirtása iránt intézkedni fog.

Sümegegyes, 1918. július 19.

Fehér Dénes jegyző.

1740/1918 kig.

Hirdetmény.

Közzelemezem, hogy a közigazgatási hatóságok utján a katonai állomásparancsnokságtól a termés beszállításhoz fogatok és kocsisok kérhetők.

Sümegegyes, 1918. július 20.

Fehér Dénes jegyző.

Hirdetéseket

jutányos áron elfogad a kiadóhivatal.

DISZDOBOZOK
LEVÉLPAPIROK
 MAPÁKBAN
 ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN
 KAPHATÓK
HORVÁT GÁBOR
 Könyvkereskedésében
 :: S Ü M E G E N . ::

ÉRZGÁLIC

kapható

mig a készlet tart minden mennyiségben circa 180

kg-os fahordókban

Mayer Jakab cégnél Szombathely.

➔ Szállit 5 kg-os postacsomagokban.